

2010.4

Driemaandelijks magazine
Winter 2010 – december/januari/februari
N° 88 – 22ste jaargang

DOSSIER
Olie tot elke prijs?

Kopenhagen toont de weg

Een miljoen
handtekeningen
voor een ggo-vrij Europa

Aftekantoor: Brussel X 1/2219

www.greenpeace.be

GREENPEACE

3-6

ACTUA

Volg het werk van Greenpeace in de voorbije drie maanden, in België maar ook wereldwijd.

I-VIII

DOSSIER

Olie tot elke prijs?

7

INTERVIEW

"We moeten ons consumptiepatroon in vraag durven stellen"

8-9

ZOOM

Kopenhagen toont de weg.

10-11

IN ACTIE

Bezoek Greenpeace op Facebook, of neem zelf deel aan acties.

© Greenpeace / Aht Parawongmetha

Greenpeace is een internationale organisatie die tot doel heeft om milieubedreigingen aan te klagen en concrete oplossingen aan te dragen voor de bescherming van het milieu en de bevordering van de wereldwijde vrede. Onze waarden zijn geweldloosheid, confrontatie, onafhankelijkheid en de kracht van gezamenlijke actie.

Greenpeace magazine wordt gemaakt voor de sympathisanten van Greenpeace België – **Redactie en vertaling:** Caroline Velter, Jelle De Mey en Lieve De Meyer – **Concept:** Page in extreme – **Druck:** Massoz – Gedrukt op Cyclus Print, 100% gerecycled, niet-cholesterol papier – **Werken mee aan dit nummer:** Arnaud Collignon, Eli Gibeaux, Jonas Hulsens, An Lambrechts, Elyabeth Loos, Maurice Lusch, Joeri Thijss. **Foto cover:** © Troels Heine – **Verantwoordelijke uitgever:** Michel Genet, Haachtsesteenweg 159, 1030 Brussel, tel 02 274.02.00, fax 02 274.02.20, www.greenpeace.be, bank 001-1380706-84, **erkenningnummer:** F501034

Volg ons op

www.facebook.com/greenpeace.belgium
www.twitter.com/greenpeace_bel
www.youtube.com/greenpeacebelgium

De macht van het getal

Michel Genet

Directeur
Greenpeace België

Want ook al grijpen wij meer dan ooit naar creatieve confrontatie en rechtstreekse vreedzame actie op basis van stevige en goed onderbouwde dossiers, toch

stellen wij meer en meer vast hoe belangrijk het is om te kunnen rekenen op de steun van onze sympathisanten en van alle geëngageerde burgers. Samen zullen wij ons doel bereiken: onze planeet met zijn rijke biodiversiteit behouden.

Na de mislukking van Kopenhagen verklaarde de Duitse kanselier Angela Merkel in hoogsteigen persoon aan een van mijn collega's van Greenpeace Duitsland: "Het leefmilieu? Daar win je geen verkiezingen mee!" Het klopt dat de huidige situatie in België de uitdrukking van de kanselier lijkt te bevestigen. Ons land, dat nog tot het eind van dit jaar de Europese Unie voorziet, zou nochtans een voorvechter moeten zijn voor een ambitieus beleid op de top van Nagoya over de bescherming van de biodiversiteit (die in oktober plaatsvond) of in Cancun, op de klimaatop die een vervolg moet breien aan die van Kopenhagen.

We zullen dus samen de zaken in beweging moeten brengen: het blijft dan van essentieel belang om ons financieel te steunen, maar aarzel ook niet om onze petities te ondertekenen, om mee te doen met onze initiatieven op sociale netwerken als Facebook of om deel te nemen aan onze manifestaties. Ik weet het wel: iedereen heeft het druk met zijn werk, dagelijkse beslommeringen en tal van engagementen die we allemaal in meer of mindere mate hebben. Maar steunbetuigingen in de vorm van een 'klik' voor een onlinepetitie of deelname aan een manifestatie kunnen aanzienlijke gevolgen hebben.

Laten we daarom de twee slogans samenvoegen: "Yes, we can - samen!"

Kernafval in openlucht

Kan er radioactief slib voorkomen in zones

die toegankelijk zijn voor het publiek? Blijkbaar wel. Greenpeace trof er aan op stranden in Noord-Frankrijk en in Groot-Brittannië, langs een rivier in België en in de straten van een Afrikaans dorp in Niger. Actievoerders verpakten die modder in twee vaten die ze afleverden bij het Europees Parlement in Brussel. Over enkele weken moeten de leden van dat Parlement zich uitspreken over een richtlijn in verband met kernafval. Greenpeace vindt het van essentieel belang dat die richtlijn rekening houdt met alle soorten nucleair afval, gaande van hoog radioactief afval tot radioactief slib dat aanwezig is in de natuur. De richtlijn moet trouwens ook erkennen dat er geen veilige oplossing bestaat voor de opslag van dit afval en dus aandrangen op de sluiting van de kerncentrales.

C.V.

Argentinië beschermt zijn gletsjers

© Greenpeace / J. Duffel Estrella

SUCCESES!

Begin oktober heeft Argentinië een wet gestemd die miliaactiviteiten in de buurt van gletsjers beperkt en ook de ontginning van fossiele brandstoffen en alle andere industriële activiteiten die gebruik maken van chemische stoffen aan banden legt. Dit is een ongehoorlijk grote stap vooruit voor Greenpeace Argentinië, dat de voorbije jaren die strijd tot prioriteit had gemaakt. De reuzen van de Andes dragen immers te verdwijnen. Naast de opwarming van de aarde zorgen ook de plaatselijke economische activiteiten ervoor dat de ijsvelden slinken. Zo is de mijnontginning sinds 2003 bijvoorbeeld met 90 % toegenomen. Samen met Chili herbergt Argentinië de grootste gletsjers van Zuid-Amerika. Zij voeren bijna 10 % aan van het zoete gletsjerwater voor de oceanen

C.V.

Een miljoen handtekeningen voor een ggo-vrij Europa

Amper zes maanden geleden lanceerden Greenpeace en Avaaz¹ een petitie voor een moratorium op de teelt van genetisch gewijzigde organismen (ggo's) in de Europese Unie. Op 28 september rondden we de kaap van 1 miljoen handtekeningen die ons toelaat het allereerste Europees burgerinitiatief te nemen. Een indrukwekkend resultaat.

Met de petitie vragen we de voorzitter van de Europese Commissie om geen nieuwe ggo-teelten toe te laten zolang het huidige toelatingssysteem voor ggo's niet grondig verbeterd is. Want het huidige systeem werkt niet. In december 2008 besloten de Europese milieuministers unaniem dat de Europese wetgeving niet behoorlijk wordt toegepast en dat de beoordeling van de milieurisico's van ggo's ernstig tekort schiet. Het ligt voor de hand dat in zo'n context geen nieuwe ggo's groen licht mogen krijgen.

Maar de Commissie denkt daar anders over. In maart 2010 gaf ze voor het eerst in twaalf jaar toelating voor de teelt van een nieuw ggo, de Amflora-aardappel van de Duitse chemierus BASF. Daarmee ging ze lijnrecht in tegen de wetenschap, het EU-recht en de meerderheid van de Europese burgers. Een duidelijk signaal dat deze commissie de belangen van de industrie laat voorgaan op democratie en milieubescherming.

Het Europese burgerinitiatief is een gloednieuw politiek instrument, in het leven geroepen door het Verdrag van Lissabon in 2009. Het laat toe dat 1 miljoen burgers de Commissie rechtstreeks kunnen oproepen om een wetgevend initiatief te nemen in een bepaald domein. Met meer dan 1 miljoen Europese burgers vragen we commissievoorzitter Barroso om een moratorium af te kondigen op alle nieuwe ggo-teelten, zolang het Europese toelatingssysteem niet grondig verbeterd is.

Avaaz en Greenpeace hopen het burgerinitiatief persoonlijk aan Barroso te overhandigen.

J.H.

¹ Avaaz is een internationale burgerorganisatie die activisme promoot, vooral op het vlak van klimaatverandering en mensenrechten.

Voorwaardelijke straf voor Japanse walvisactivisten

Honderdduizenden eisten een eerlijk proces, wereldwijd zette Greenpeace solidariteitsacties op touw, organisaties als Amnesty International hadden scherpe kritiek en ook juridische deskundigen plaatsten ernstige vraagtekens bij de rechtsgang. En toch is gerechtigheid niet geschied. Begin september heeft de Japanse rechtbank de 'Tokyo Two' veroordeeld tot een voorwaardelijke celstraf van één jaar, vanwege de diefstal van walvisvlees.

In werkelijkheid hadden de twee activisten van Greenpeace het walvisvlees onderschept en aan het openbaar ministerie aangeboden, juist om de illegale handel in walvisvlees aan de kaak te stellen. Walvisvlees dat met belastinggeld uit naam van de wetenschap werd gevangen en illegaal op de zwarte markt belandde.

Hoewel de rechter heeft toegegeven dat er verdachte praktijken gebeuren in de Japanse walvisvaart, mochten Junichi Sato en Toru Suzuki deze niet bekendmaken. Dat recht is nochtans vastgelegd in internationale verdragen die ook Japan heeft ondertekend. Onze activisten die de wantoestanden aan het licht brachten, worden hier gestraft als misdadigers, terwijl de echte schuldigen nog steeds vrij rondlopen.

Manifestatie voor de Japanse ambassade in Brussel.

© Greenpeace Belgium

Sato en Suzuki, met in het midden Greenpeace-directeur Kumi Naidoo.

© Jeremy Sutton-Hibbert / Greenpeace

Politiek proces

Natuurlijk zijn we opgelucht over het feit dat de 'Tokyo Two', Junichi en Toru, niet meer achter slot en grendel hoeven. Maar als Greenpeace zijn we zeer verontwaardigd over deze onterechte veroordeling, die een schaduw werpt over de democratie en de vrije meningsuiting van onze organisatie. Met dit vooris geeft de Japanse rechtbank het signaal dat okomen voor het milieu en beschermen van de walvissen in Japan een misdaad is.

We staan niet alleen met onze kritiek.

Sinds het begin van het proces meer dan twee jaar geleden is er in Japan een brede maatschappelijke discussie ontstaan over burgerrechten, vrijheid van meningsuiting en de rol van ngo's in een democratische samenleving. Ook een werkgroep van de Verenigde Naties heeft geconcludeerd dat de vervolging van de twee activisten een inbreuk is op hun mensenrechten. De VN-experts spraken van een 'politiek proces'.

Onmiddellijk na de uitspraak voerden verschillende Greenpeacekantoren over de hele wereld actie aan de Japanse ambassade, ook in Brussel (zie foto). De directeur van Greenpeace International, Kumi Naidoo, reisde zelf naar Tokio af om

Jelle De Mey

«De opwarming van de aarde, verzuring van onze oceanen en het toenemende verlies aan biodiversiteit maken activisme vandaag belangrijker dan ooit. Tegelijk zien we een verontrustende trend waarbij autoriteiten hard en disproportioneel optreden tegen vreedzaam protest.»

Kumi Naidoo, directeur Greenpeace International

er de twee onrechtvaardig veroordeelde activisten te steunen. Intussen hebben Junichi en Toru beroep aantekend tegen de uitspraak, omdat zij er nog altijd van overtuigd zijn dat zij niets strafbaars hebben begaan.

Grootsschalige corruptie

In 2008 brachten de twee Greenpeace medewerkers de grootsschalige corruptie met walvisvlees aan het licht.

Ze waren getipt door walvisjagers met gewetenswroeging die de misstanden op zee niet langer stil konden houden. Toen Sato en Suzuki met een doos walvisvlees als bewijsmateriaal aangifte deden bij het politiebureau, werden zijzelf gearresteerd en aangeklaagd voor diefstal. Aan de grootsschalige corruptie van de walvisjagers deed het Openbaar Ministerie niets.

De met overheidssteun overreind gehouden Japanse walvisvloot schiet jaarlijks honderden walvissen in de Antarctische wateren. Hoewel de commerciële jacht sinds 1986 verboden is, gaat Japan door onder het mom van wetenschappelijke jacht. Het walvisvlees belandt echter zowel legaal als illegaal in de restaurants en winkels van Tokio.

SUCCES!

Antwerpen ziet geen nieuwe steenkoolcentrale zitten

Tot spijt van energiereus E.ON weigert Antwerpen nog altijd een nieuwe steenkoolcentrale op zijn grondgebied toe te laten.

Eind 2007 pakte het Duitse elektriciteitsbedrijf E.ON uit met plannen voor de bouw van een steenkoolcentrale in Antwerpen. Greenpeace kwam al snel in actie. In 2009 verklaarde Vlaams minister-president Kris Peeters openlijk dat er geen sprake kon zijn van zo'n nieuwe kolencentrale in Antwerpen. Dat gebeurde na een reeks protestacties waarbij Greenpeace hem rechtstreeks had aangesproken.

Maar ook al ligt de weg bezaaid met obstakels, E.ON blijft nog altijd proberen om de zaken te forceren en zijn huiswerk over

Greenpeace neemt stalen van Hongaarse gifstroom

De dag nadat de rode vloedgolf losbarstte in Hongarije, ging een team van experts van Greenpeace een kijkje nemen op de plaats van het milieumisdrijf.

Terwijl onze deskundigen nog altijd aan het werk zijn in de Golf van Mexico die recent werd geteisterd door een rampzalig olielek, trok een ander team begin oktober naar Hongarije, waar het westen van het land werd overspoeld door een giftige rode modderstroom. Acht mensen kwamen daarbij om het leven.

Met dergelijke missies wil Greenpeace de lokale bevolking een hand toesteken en ook wijzen op de omvang van de vervuiling. Want de overheid en de bedrijven die verantwoordelijk zijn voor het misdrijf, proberen dat maar al te vaak te minimaliseren of zelfs in de doelpoot te stoppen.

In Hongarije namen de experts van Greenpeace stalen van de rode modder die ze daarna lieten analyseren door een onafhankelijk laboratorium. Dat onderzoek wees op abnormaal hoge concentraties van giftige stoffen, waaronder arseen en kwik. De vervuiling vormt een risico op lange termijn voor de ecosystemen, onder andere voor de voorraden drinkwater.

Met onze analyse van de modder willen we slachtoffers en burgers informeren over de risico's van deze milieuramp, en de houding van de regering sterk op de korrel nemen.

C.V.

© Wouter Houtstraal / Greenpeace

© Greenpeace

Kernafval: Greenpeace spreekt de mensen op straat aan

Hoogradioactief afval diep in de grond stoppen, tussen kleilagen? Zonder de mogelijkheid om het kernafval te controleren en eventueel te recupereren als er ooit een betere oplossing wordt gevonden? Onaanvaardbaar, vinden wij.

Greenpeace reageerde onmiddellijk op het voorstel van NIRAS' om hoogradioactief kernafval dat gedurende honderduizenden jaren gevaarlijk blijft, te dumpen op 220 meter diepte. We informeerden de burgemeesters van de Kempense gemeenten die volgens NIRAS in aanmerking komen als nucleaire stortplaats. Bovendien dienden we een bezwaarschrift in tegen het Afsvalplan van NIRAS en reppen we onze sympathisanten op om van het publieke consultatieproces gebruik te maken om hun commentaar in te sturen. Meer dan 3.000 mensen hebben dat gedaan. Bedankt!

Later trokken vrijwilligers van Greenpeace in verschillende Kempense gemeenten de boer op. Op de lokale markt vroegen we de inwoners van de betrokken gemeenten om een petitie te tekenen tegen de ondergrondse berging van kernafval. Tot slot organiseerde Greenpeace op 26 oktober in Turnhout een conferentie, waarop alle gemeentebesturen en regionale parlementsleden werden uitgenodigd. Dr. Helen Wallace, een Britse onderzoekerster, presenteerde er een wetenschappelijk overzicht van de problemen die de geologische berging van hoogradioactief afval met zich meebrengt. Dr. Willy Weyns, een Belgisch hydrogeoloog, vertelde er waarom de Kleilagen in de Kempen absoluut ongeschikt zijn om er eeuwig strandend kernafval te begraven.²

© Greenpeace/Nordic

Nu is het aan de regering om te beslissen of ze het voorstel van NIRAS-afvalplan aanvaardt of beveelt om een andere beheersoptie voor het hoogradioactief afval uit te werken. Greenpeace zal de regering blijven aansporen om het kernafval bovengronds, op een beveiligde wijze op te slaan, zodat er steeds actieve controle mogelijk blijft en het afval ook kan gerecupereerd worden als er later een betere beheersoptie bestaat. Intussen moet de productie van nog meer hoogradioactief afval natuurlijk zo snel mogelijk worden stopgezet. Daarvoor dient de wet op de kernmistap gerespecteerd te worden.

E.G.

- 1 De nationale instelling voor radioactief afval en verrijkte splijtstoffen, De rapporten van Helen Wallace ("Rock Solid? A scientific review of geological disposal of high-level radioactive waste") en Willy Weyns ("Definitieve berging van hoogradioactief en langlevend afval in een Kalkformatie in de Belgisch-Nederlandse grensstreek"), zijn beschikbaar op www.greenpeace.be/publiek/Publicaties.
- 2

© Greenpeace/Bygnum

Positieve dynamiek voor de Congolese bossen

Maar liefst 18.829 mensen hebben onze petitie ondertekend voor een betere bescherming van de Congolese bossen. Bedankt! De Belgische politici, aan wie deze petitie gericht was, kunnen dit resultaat niet zomaar naast zich neerleggen.

Afgelopen zomer verzamelden vrijwilligers van Greenpeace 18.829 handtekeningen met een petitie. Daarin vragen we aan de Belgische politieke verantwoordelijken een proactiever beleid dat Congo toelaat zijn bossen beter te beschermen. Dat is essentieel voor het klimaat, de biodiversiteit en de rechten van zo'n 40 miljoen Congolezen die voor hun overleven afhankelijk zijn van deze bossen.

Van alle democratische partijen in ons land waren enkel CD&V en MR niet tegenwoordig bij de verhandiging van de handtekeningen op 28 september. Op enkele nuances na schaarde de andere partijen zich achter de eis van Greenpeace voor meer coherentie in de Belgische hulp aan Congo. Die hulp moet bijdragen aan duurzame ontwikkeling voor de lokale gemeenschappen.

C.V.

“We moeten ons consumptiepatroon in vraag durven stellen”

De klok tikt voor het klimaat, daarom vertellen we regeringen en zakenmensen graag dat ze het roer moeten omgooien. Maar dat geldt ook voor onze manier van actievoeren, vindt de directeur van Greenpeace International, Kumi Naidoo. Een gesprek over hoe Greenpeace zich aanpast aan een snel veranderende realiteit.

Een redelijk nieuw fenomeen op het vlak van communicatie zijn sociale netwerksites. Brengen zij revolutie teweeg in het medialandschap?

Dat vind ik wel voorbarig. Ik betwijfel dat deze sites de massamedia nu al naar de kroon steken. Voor ons is het een alternatieve manier om mensen te bereiken op een zeer grote schaal, en met Greenpeace doen we er alles aan om het volledige potentieel van sociale netwerksites te benutten. Momenteel voeren we campagne tegen Facebook zelf, dat een nieuw datacentrum wil openen in de Amerikaanse staat Oregon en daarbij kiest voor een stroomleverancier die hoofdzakelijk steenkool gebruikt. Mijn collega's vroegen me om Mark Zuckerberg aan te schrijven. Waarom zou hij luisteren, vroeg ik. Zorg eerst dat we 500.000 Facebookgebruikers achter ons hebben staan. Zodra we dat aantal hadden bereikt, heb ik Zuckerberg een open brief gestuurd, die de druk verhoogt. Bij het gebruik van sociale media valt wel een kanttekening te maken. Globaal gaapt er nog een enorme digitale kloof. Grote delen van de wereld hebben niet dezelfde toegang tot het internet, daar moeten we rekening mee houden.

We hebben zes tot acht planeten nodig als we van de levensstandaard van de mensen in de rijke landen de norm willen maken.

Kumi Naidoo, directeur Greenpeace International

openeren in de Amerikaanse staat Oregon en daarbij kiest voor een stroomleverancier die hoofdzakelijk steenkool gebruikt. Mijn collega's vroegen me om Mark Zuckerberg aan te schrijven. Waarom zou hij luisteren, vroeg ik. Zorg eerst dat we 500.000 Facebookgebruikers achter ons hebben staan. Zodra we dat aantal hadden bereikt, heb ik Zuckerberg een open brief gestuurd, die de druk verhoogt. Bij het gebruik van sociale media valt wel een kanttekening te maken. Globaal gaapt er nog een enorme digitale kloof. Grote delen van de wereld hebben niet dezelfde toegang tot het internet, daar moeten we rekening mee houden.

Milieuorganisaties kunnen moeilijk nog rond het probleem van de ongelijkheid in de wereld.

Ja. Als we een echt duurzame en rechtvaardige wereld willen creëren voor onze kinderen en kleinkinderen, moeten we bepaalde zaken in ons consumptiepatroon

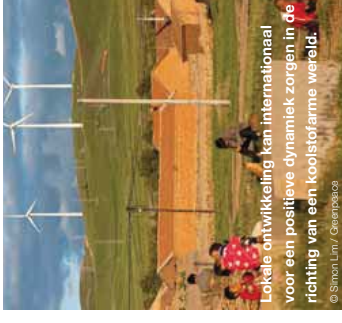
in vraag durven stellen. De huidige ongelijkheid op dit vlak is reusachtig.

Om deze 'environmental justice' te bereiken verwacht u veel van coalities met andere organisaties uit het middenveld. Wil u ook de banden aanhalen met industrie en bedrijven?

Ik sta open voor allianties met vooruitstrevende denkers in de zakenwereld. Mensen waarvan men het niet zou verwachten dat ze achter onze ideeën staan, waken vaker de belangstelling van de media, bieden stof voor discussies en zetten mensen aan het denken. Wat niet wil zeggen dat we hier alle heil van verwachten. Toch geloof ik dat een engagement met bepaalde vooruitziende mensen uit de privésector mogelijk is. Jammer genoeg zijn deze mensen dun gezaaid.

In december starten de klimaatonderhandelingen in Cancun. Hoet moet het verder na de mislukking in Kopenhagen?

Ik hoef je niet te vertellen dat het klimaat in crisis verkeert, en dat de klimaatverandering nu al mensenlevens eist. Hoe geraken we uit het slop? Albert Einstein zei ooit dat als je een probleem of uitdaging het hoofd wil geven, mag je in de eerste plaats niet dezelfde logica, denkwijze en structuur gebruiken van het probleem. Dat hebben onze politieke leiders altijd naast zich neergelegd. Tot op heden werd voornamelijk geprobeerd om het probleem op te lappen, zonder de echt

Lokale ontwikkeling kan internationaal voor een positieve dynamiek zorgen in de richting van een koolstofarme wereld.
© Shanti Lim / Greenpeace

fundamentele oorzaken aan te pakken die ons met dit probleem hebben opgezadeld. Onze samenleving vertrouwt haast blindelings op de wetenschap. En nu vertellen de wetenschappers dat we nog maar vijf jaar hebben om het roer om te gooien. Als we tegen regeringen en zakenmensen zeggen dat business as usual niet langer mogelijk is, dan moeten wij ook zelf onze manier van actievoeren herbekijken. Ik wil van Greenpeace een echte inspiratiebron maken, die anderen op hun beurt aanzet om in actie te komen. Bovendien streef ik met Greenpeace naar een bredere mobilisatie en allianties met andere organisaties. Dat is volgens mij de uitdaging waar we momenteel voor staan.

Wat is het belang van een nieuw klimaatakkoord?

Een bindend akkoord blijft belangrijk als garantie voor de fundamentele veranderingen die nodig zijn om de internationale gemeenschap in de richting van een koolstofarme toekomst te duwen. Maar niemand van de onderhandelaars lijkt bereid tot toegevingen. Heeft het dan nog zin om daarop te wachten? We kunnen beter investeren in lokale vooruitgang, om toch al een dynamiek op gang te brengen die voor een zekere daling van onze uitstoot zorgt. Als dat op genoeg plaatsen lukt, bouwen we vanuit de basis een momentum op voor internationale akkoorden aan de top.

Opgetekend door Jelle De Mey

Het succes van de fiets in Kopenhagen was in de eerste plaats een kwestie van politieke wil.

© Troels Høen

Kopenhagen toont de weg

België heeft dan wel het dichtste wegnnet van heel Europa, toch raken ook onze wegen stilaan helemaal verzadigd. Andere steden, zoals het Deense Kopenhagen hebben gewed op een multimodale mobiliteit die aansluit bij de strijd tegen de opwarming van de aarde. Kroniek van een geslaagde omschakeling.

Veel verkeersdeskundigen bevestigen dat er op het vlak van het verkeer een 'aanzuigeffect' bestaat'. Leg een weg aan en het duurt niet lang vooraleer ook daar de auto's in de file staan. Brussel en het hinterland van onze hoofdstad dreigen nooit uit die logica weg te komen als er geen stemmen opgaan tegen de plannen van het Vlaams Gewest voor de verbreding van de Brusselse ring – tot 17 rijstroken. Brussel moet daarentegen een globale visie ontwikkelen om zijn mobiliteit te reorganiseren.

Vanuit een gelijkwaardige visie heeft Kopenhagen geprobeerd opnieuw greep te krijgen op zijn mobiliteit. Zoals andere Europese steden werd de Deense hoofdstad in de jaren zeventig sterk gemotoriseerd, waarbij de individuele auto de plaats innam van fiets, die tot dan toe gold als een perfect

gangbaar vervoermiddel. Als ingenieur gespecialiseerd in verkeersstudie stuurde Jens Rorberg de omschakeling van de Deense hoofdstad aan vanuit de stedelijke overheid: "Toen gebeurde nog minder dan 10 % van de verplaatsingen met de fiets. De overheid wilde een netwerk van stedelijke autowegen ontwikkelen, tegen de zin van de bevolking in. De mensen kwamen op straat. Als reactie daarop liet de burgemeester de eerste wandelstraat van Europa aanleggen. Vandaag gebeurt bijna 40 % van de verplaatsingen naar het werk en naar school met de fiets."

De politieke wil waar Jens Rorberg naar verwijst, blijkt ook in de belastingen. "Auto's worden zwaar belast en zijn hier tot drie keer duurder dan elders in Europa. Dat maakt de fiets bijzonder aantrekkelijk en zet de bevolking ertoe aan om maar een kleine auto te kopen", verklaart Rorberg.

Geslaagde omschakeling

Wie rondrijkt in Kopenhagen ziet meteen dat fietsers er zich sneller kunnen verplaatsen dan auto's. Het fietsverkeer is indrukwekkend, vooral op de grote assen waar hele pelotons voor het rode licht staan, die dan weer meteen vertrekken. In elke groep fietsers zie je mensen van alle leeftijden. Een zakenman in pak en das met een broekklem rond de enkel is geen uitzonderlijk gezicht.

"De fiets is mijn belangrijkste vervoermiddel. Ik heb een auto, maar die gebruik ik maar één keer per maand", vertelt Klaus, een veertiger met kinderen. "Mijn auto? Die gebruik ik om op bezoek te gaan bij mijn familie in Jutland", antwoordt Kei, bediende op het stadhuis van Kopenhagen. "Het is een goede zaak dat ze het fietsen hier aanmoedigen."

Op het vlak van mobiliteit heeft Brussel veel te winnen door inspiratie te zoeken in Kopenhagen.

Het is nu veel veiliger met de fiets dan vroeger", verklaart Else-Mare, een 'jonge' zestigjarige. "Ik heb al vijftien jaar geen auto meer en ik zou er nooit nog een willen. Ik rijd met de fiets om mij te verplaatsen, maar het is ook gemakkelijker en gezonder. Je bent van niemand afhankelijk. Ik heb lichaamsbeweging, maar natuurlijk krijg ik wel al de rotzooi te slikken die de auto's uitstoten, bah, wat is dat verschrikkelijk!"

Om een lang verhaal kort te maken: Iedereen rijdt met de fiets. "Dat klopt, het is belangrijk voor ons allemaal", meent Marie van het programma "Fiets in de stad".

Als je een situatie verandert, bijvoorbeeld door ruimte voor parkeerplaatsen om te zetten in een fietspad, klagen de gebruikers omdat ze menen dat ze hun vervoersmogelijkheid kwijt raken. Maar dat gaat voorbij. Wij proberen momenteel nieuwe aansluitingen te ontwikkelen met de spoorwegen. Daarvoor hebben we een systeem met openbare fietsen nodig. Wij bieden al de mogelijkheid om de fiets gratis mee te nemen op de treinen van het voorstedelijk netwerk."

Op twintig jaar tijd heeft de stad een echte win-win-situatie kunnen creëren. Dat legt Andreas Rohl, hoofd van het fietsprogramma, uit: "Een goede infrastructuur biedt de fietsers de

Initiatieven voor de fiets in Kopenhagen

- aan kruispunten krijgen fietsers voorrang
- op strategische punten in de stad liggen bruggen die zijn voorbehouden voor fietsers en voetgangers
- een 'groene golf' bevordert de doorstroming van het verkeer dat de stad binnentijdt. Wie 20 km/uur peddelt, heeft altijd groen licht en is dus minder lang onderweg
- een groene wandeling van een twintigtal kilometer doorkruist de stad. Fietspaden lopen door de parken, wat zorgt voor meer sociale controle in de openbare ruimtes
- sommige verkeersaders gelden als 'gedeelde ruimte': enkel de gebruikers bepalen wie voorrang heeft. Fietsers en voetgangers zijn in de meerderheid en zij halen het uiteraard op de auto's die noodgedwongen moeten vertragen!
- een eenvoudige wegmakering maakt het mogelijk om fietsroutes in de stad af te bakenen. De fiets heeft zijn eigen logica.

gelegenheid om zich sneller te verplaatsen. Zo komt er ruimte vrij in de stad voor de bus en voor de mensen die werkelijk met de auto moeten rijden. En het is niet duur om te investeren in de fiets. Eén kilometer fietspad kost ongeveer acht miljoen Deense kronen, voor één kilometer metrolijn is een miljard nodig!"

Reportage in Kopenhagen in september 2010 door Joeri Thijs en Elysabeth Loos

1 Lees hierover de nota van het platform Model Shift op <http://www.granito.be/acties/ontwikkeling/overstapen/mobiel-weginfrastructuur>.

© Greenpeace/Dick

Wat kan jij doen?

Neem voor korte afstanden de fiets. Dat is gezond en goed voor het milieu!

Kom aan boord en doe iets voor de planeet!

Wil je ook aan boord gaan van het (virtuele) schip 'Energie[R]evolutie' en deel uitmaken van de bemanning? Surf dan meteen naar:
<http://www.greenpeace.org/er-ship>

© Dykstra & Partners

Op de website kom je alles te weten over de energie[R]evolutie die Greenpeace voorstelt om een eind te maken aan onze afhankelijkheid van fossiele brandstoffen en om hernieuwbare energie te promoten.

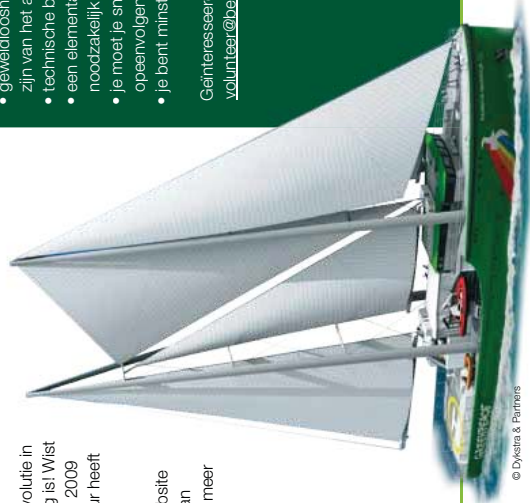
Je vindt er nog veel meer, zoals informatie over de campagnes die Greenpeace elke dag voert om die energie[R]evolutie door te voeren en de acties die je zelf kan ondernemen:

- Bekijk onze webcams en volg het traject van de Arctic Sunrise, de Rainbow Warrior en de Esperanza, de drie boten van onze vloot.
- Neem deel aan onlineacties om een eind te maken aan olieboringen in kwetsbare gebieden zoals de Noordelijke IJszee.
- Volg rechtstreeks onze recente acties tegen de olieontginning en voor hernieuwbare energie.
- Maak kennis met initiatieven die u kunt nemen om uw energieverbruik te verminderen.

- Ontdek dat de energie[R]evolutie in zekere mate al aan de gang is! Wist je bijvoorbeeld dat China in 2009 bijna één windmolen per uur heeft geplaatst?

Na een bezoek aan deze website heeft de energie[R]evolutie van Greenpeace geen geheimen meer voor jou.

Eind oktober telt de bemanning al XXX leden. Word jij het volgende bemanningslid?

© Dykstra & Partners

© Jens Louw/Greenpeace

Neem zelf deel aan Greenpeaceacties

Peter heeft zich van bij het begin verzet tegen de verspreiding van genetisch gemanipuleerde organismen (ggo's). Nu neemt hij deel aan de acties om te voorkomen dat ggo's in het milieu worden verspreid. Charlotte ijvert meer dan ooit voor hernieuwbare energie. Via de acties van Greenpeace probeert ze mee een einde te maken aan vervuillende energie en promoot ze milieuvriendelijke energiebronnen.

En jij? Ben je bezorgd om onze planeet? Wil je op het terrein bijdragen aan de bescherming van het milieu voor de volgende generaties? Dan kan je actievoerder worden bij Greenpeace.

Wat je zeker moet weten:

- het gaat om een vrijwillig engagement
- geweldloosheid, teamgeest, veiligheid en motivatie zijn van het allerbelangst
- technische bagage (vb. klimmen) is een extra troef
- een elementaire kennis van het Engels is noodzakelijk
- je moet je snel kunnen vrijmaken voor 1 à 2 opeenvolgende werkdagen
- je bent minstens 18

Geïnteresseerd? Neem contact op via volunteer@be.greenpeace.org

Nodig een Greenpeace spreker uit

Wil je in jouw vereniging, lokale groep of school kennismaken met het werk van Greenpeace? Onze voorlichters komen graag bij jou langs om een woordje uitleg te geven.

Voorlichters zijn vrijwilligers die bij ons een didactische en inhoudelijke opleiding krijgen voor het geven van voordrachten.

Hoe een voordracht aanvragen? Heel eenvoudig.

Stuur een e-mail naar:

heleen.vankrunkelsven@greenpeace.org met je contactgegevens, het gewenste onderwerp en de locatie. Dan neemt Heleen zo vlug mogelijk contact met je op om de inhoud en de mogelijke timing te bespreken.

Voor meer informatie kan je terecht op onze website: <http://www.greenpeace.org/belgium/nl/takeaction/> greenspeaker

Bezoek ons op Facebook!

Al meer dan 7.000 mensen hebben zich op Facebook bij ons aangesloten. Wil je ook lid worden van de Greenpeacegemeenschap? Meld je aan op www.facebook.com/greenpeacebelgium.

Zo kan je:

- onze laatste nieuwtjes te weten komen
- deelnemen aan onze onlineacties
- jouw mening geven over een bepaalde actie
- vragen stellen die wij dan doorspelen aan de verantwoordelijken voor het project
- onze laatste video's en foto's bekijken.

Wij hopen je binnenkort te mogen begroeten op Facebook!

Laat uw kinderen een behouden planeet na

De milieu-uitdagingen voor de toekomst zijn immens. Om die uitdagingen aan te pakken, hebben wij aanzienlijke en langdurige financiële steun nodig. Indien u iets wilt doen en op duurzame wijze wilt getuigen van uw engagement voor het behoud van ons leefmilieu, **steun Greenpeace dan met een testament of een schenking.**

Door ons aan te duiden als begunstigde, biedt u ons de nodige middelen om onze opdracht ook op lange termijn uit te voeren. Concreet zal uw gebaar helpen om de toekomstige generaties een leefomgeving van een betere kwaliteit na te laten.

"Ik sta klaar om in alle vrouwen uw vragen te beantwoorden."
Frederic Diependaele

Meer weten?

Neem rechtstreeks contact op met Frederic Diependaele, verantwoordelijke testamenten en schenkingen.

Tel.: 02.274.19.33

E-mail: frederic.diependaele@greenpeace.org

U kunt ook de onderstaande antwoordbon invullen. U ontvangt dan gratis, vrouwelijk en zonder enige verbintenissen van uw kant onze brochure **Testamenten en schenkingen**.

ANTWOORDBON

☐ Ik wil graag de brochure 'Testamenten en schenkingen' ontvangen.

Naam:

Voornaam:

Straat:

Nr.:

Bus:

Postnummer:

Gemeente:

Tel.:

Geboortedatum:

Terugsturen aan:
Greenpeace, t.a.v. Frederic Diependaele,
Haachtsesteenweg 159, 1030 Brussel

Bedankt!

Misschien steun je ons al heel lang.

Of misschien bent je pas onlangs sympathisant(e) geworden, na een contact met Greenpeace op straat, bij jouw thuis of via de telefoon?

Wat telt, is jouw steun. Die toont dat je een groenere en meer respectvolle wereld wil. Jouw milde steun biedt ons ook de mogelijkheid om elke dag opnieuw te ijveren voor leefmilieu van een betere kwaliteit: hier in België, maar ook elders, in ontwikkelingslanden of op de meest afgelegen plaatsen op aarde, die worden bedreigd door de hebzucht van sommigen.

Er is nog veel werk aan de winkel. Maar met jouw steun kunnen we regelmatig vooruitgang boeken. Dat gebeurde ook in 2010: in ons land zal er waarschijnlijk geen nieuwe steenkoolcentrale komen; in Indonesië kunnen de orang-oetans, die zwaar te lijden hebben onder de ontbossing, genieten van een 'break' en binnen de Europese Unie is een wet gestemd die illegaal gekapt hout verbiedt...

Die overwinningen, en nog vele andere, hebben we behaald dankzij jou: door ons financieel te steunen of door deel te nemen aan onze online acties, **help je mee het verschil maken.**

Wij hopen dat wij ook in 2011 en de vele jaren nadien op jouw kunnen rekenen...

Laten we samen de volgende generaties een planeet nalaten 'waar het aangenaam is om te leven'.

Het Greenpeaceteam

GREENPEACE

Steun ons! 001-1380706-84

Greenpeace – Haachtsesteenweg 159 – 1030 Brussel – tel: 02 274.02.00

www.greenpeace.be

dossier

Olie tot elke prijs?

GREENPEACE

De wereldwijde temperatuurstijging moet onder de 2 °C blijven, zo niet stevenen we af op een dramatische klimaatverandering. Dit betekent dat we niet alle olievoorraden mogen opbranden. Waarom zoeken we dan nog naar nieuwe oliebronnen? Omdat we verslaafd zijn aan olie, vooral voor onze zogenaamde “transportbehoeften”. Dringend en drastisch ons olieverbruik beperken is de boodschap.

2010.4
Winter 2010

Nietsontziende zoektocht naar het zwarte goud

Maanden na de olieramp in de Golf van Mexico zijn de experts van Greenpeace nog steeds ter plaatse om de impact op het milieu te analyseren.

© Marnie Garcia / Greenpeace

Het tijdperk van de 'gemakkelijk te ontginnen' olie loopt naar zijn einde. Helaas, de oliemaatschappijen volharden en gaan steeds verder om nieuwe lagen aan te boren die toegang bieden tot het zwarte goud. De diepzee bevat nog heel wat olievorraden en ook in de teerzanden in Canada is olie te vinden. Maar welke prijs moeten het milieu en de mens daarvoor betalen?

September 2010. Het schip Arctic Sunrise bevindt zich in de Golf van Mexico. Aan boord zullen deskundigen van Greenpeace drie maanden lang analyses uitvoeren om te zien hoe het milieu eraan toe is na de versprekende olieramp met het boorplatform Deepwater Horizon van oliemaatschappij BP. Ook aan boord is Kart Davies, directeur onderzoek van Greenpeace Verenigde Staten. Hij omschrijft de Golf van Mexico letterlijk als een verloren gebied: "In het zuiden zijn er nog niet veel platformen, maar BP, Shell, Chevron, Exxon en andere willen er wel nieuwe diepzeeprojecten opstarten. Meer naar het noorden, in minder diep water, tellen we al ongeveer

3500 boorplatformen en liggen er ook honderden kilometers oliepijpleiding op de zeebodem om het zwarte goud naar het vasteland te brengen. Daarmee is de Golf van Mexico een van de meest geïndustrialiseerde delen van alle oceanen ter wereld."

Niet als hier wordt ook in Canada, Noorwegen, Nigeria, Angola, Brazilië, Maleisië, China, Vietnam en Australië olie gewonnen in de diepzee. Soms bevinden de bronnen zich op een diepte van 200 meter, maar soms moet de olie ook tot meer dan 1500 meter diep worden gezocht. De laag die BP ontgon van Deepwater Horizon bevond zich op een diepte van 1522 meter. Eén ding is zeker: hoe dieper de olieput, hoe meer tijd er nodig is om een eventueel lek te dichten en dus hoe meer olie er in het water verspreid raakt. Op zo een grote diepte worden de acties om het lek te dichten meestal zwaar bemoeilijkt door de koude en de sterke druk.

Sinds jaren waarschuwen experts de oliebedrijven en de overheid voor de risico's van het boren naar olie op grote diepte onder de zeebodem. Maar zoals zo vaak hebben de oliemaatschappijen geen oren naar die waarschuwingen, omdat de olie voor hen een enorme

verrijking betekent. Eerder nog: BP heeft nu zelfs plannen om voor de kust van Libië naar olie te boren op een diepte van 1700 meter onder de zeespiegel.

De drijfveer van die zoektocht naar olie is onze onlesbare dorst naar olie. Het zwarte goud dient als grondstof voor allerlei producten, zoals plastic, geneesmiddelen en kleding. Maar de transportsector is nog altijd de belangrijkste motor van de groeiende vraag naar olie: het vervoer verbruikt bijna 60 % van alle petroleum in Europa. Miljoenen auto's, bussen en vrachtwagens snellen rond op onze wegen om personen en goederen te transporteren. Schepen en vliegtuigen doen hetzelfde. Ongeveer alle vormen van vervoer werken met brandstoffen op basis van petroleum. En zo verslindt de transportsector miljoenen vaten olie per dag.

De reusachtige en 'gemakkelijk te ontginnen' olievelden, waarvan sommigen meenden dat ze oneindig waren, raken uitgeput. Bovendien willen de grote oliemaatschappijen hun afdankelijkheid van olie uit het Midden-Oosten afbouwen. Daarom gaan zij steeds meer op zoek naar 'moeilijk te

Waarom zijn we tegen nieuwe olieboringen?

Het antwoord ligt besloten in één woord: klimaatverandering. Om een onbeheersbare klimaatverandering te vermijden, mag de gemiddelde temperatuur op aarde volgens wetenschappers niet meer dan 2 °C stijgen. Concreet betekent dit dat we niet meer dan 60 % van de bekende voorraden fossiele brandstoffen mogen opstoken.

Toch blijft de olie-industrie verder en steeds dieper boren. Waarom? Om te voldoen aan de stijgende vraag naar olie, ook al is de klimaatverandering al een realiteit. De cijfers van het Internationaal Energieagentschap spreken voor zich: als de vraag naar energie aan het huidige tempo blijft doorgroeien, zal de olieconsumptie tegen 2030 met een kwart toenemen. En om tegemoet te komen aan die ongebreidelde vraag, zullen er nieuwe olievelden moeten worden ontdekt. De dan onvermijdelijk toename in de uitstoot van broeikasgassen zal leiden tot een opwarming van de aarde met 5 tot 6 °C. Met rampzalige en onomkeerbare gevolgen voor de planeet en de menselijke beschaving.

ontginnen' olie. Dat is olie waarvoor ze tot het uiterste moeten gaan. De ontginning ervan is riskanter, duurder en ook schadelijker. Elk vat kost meer, zowel uitgedrukt in geld als in energie, waardoor de impact van de olie op het klimaat nog toeneemt. En zoals we hebben gezien in de Golf van Mexico, is het uitzonderlijk moeilijk om in te grijpen

als de zaken verkeerd lopen: de olie verspreidt zich gedurende maanden en bedreigt volledige ecosystemen.

De oliemaatschappijen zijn niet alleen in de Golf van Mexico op zoek naar die 'moeilijk te ontginnen' olie. Ze willen die ook halen uit bijvoorbeeld teerzanden in Canada.

De productie van één vat olie uit teerzand levert drie tot vijf keer zoveel broeikasgassen op als de productie van één vat conventionele olie.

© Greenpeace

Alberta, supermarkt voor vuile olie

Waar olie is, zijn oliemaatschappijen: Exxon, Shell, Chevron, BP, Suncor, Syncrude, Statoil, Total, en naam maar op. In de Canadese provincie Alberta produceren zij olie op basis van teerzand, dat wordt gewonnen in bovengegronde mijnen of in afzettingen onder de grond. Terecht wordt deze olie 'vuile olie' genoemd: voor de productie ervan is al meer dan 3000 km² woud verwoest. Om de enorme hoeveelheden water te leveren die nodig zijn voor de ontginning, worden rivieren omgeleid en vervuild. De bovengegronde mijnen hebben intussen al gezorgd voor immense meren vol mijnafval.

Ook de mens wordt bedreigd: giftige chemische stoffen en zware metalen komen terecht in de meren en rivieren rond de exploitatiegebieden. De kwaliteit van het drinkwater en de gezondheid van de vissen en de dieren die het water drinken komen in gevaar. Via het drinkwater of vis- en vleesconsumptie krijgt ook de mens die chemische stoffen te slikken.

De productie van vuile olie slopt enorm veel energie op. De emissies die de olie-industrie in Alberta op één enkele dag produceert, stemmen overeen met de uitstoot van meer dan dertig miljoen autorijdende Canadezen! De productie van één vat olie uit teerzand levert drie tot vijf keer zoveel broeikasgassen op als de productie van één vat conventionele olie. Als de productie van olie uit teerzand tegen 2030 zoals voorzien zal stijgen van 1,3 miljoen vaten per dag tot 3 à 5 miljoen¹, zullen die projecten op jaarbasis evenveel CO₂ uitstoten als een land zoals België.

Momenteel vinden we de meest uitgestrekte exploitatiebare voorraden teerzand in Alberta (in Canada), in Venezuela en in Madagaskar.

¹ Het rapport "Dirty oil, how the tar sands are fuelling the global climate crisis" (september 2009) staat op de site van Greenpeace Canada www.greenpeace.org/canada

Begeerd maar o zo kwetsbaar: de diepzee rond de Noordpool

**STOP ARCTIC
OIL DISASTERS**
GREENPEACE

© Wil Roes / Greenpeace

Tenwijl de Arctic Sunrise zijn operaties voortzet in de Golf van Mexico, verzet een ander Greenpeace-schip, de Esperanza, zich tegen olieboringen in het Noordpoolgebied, een van de meest kwetsbare gebieden op aarde.

End augustus verhinderde Greenpeace twee dagen lang de booractiviteiten van de Britse maatschappij Cairn Energy in 'het ijsbergengebied' tussen Groenland en Canada. In dat gebied leven 80 tot 90 % van de narwals en grote aantallen blauwe vinvissen, ijsberen en zeehonden. De regio dankt haar naam aan de aanwezigheid van talrijke grote ijsblokken en aan de extreme klimaatomstandigheden. Daarom zijn er nog niet zo veel pogingen geweest om het gebied te exploreren. Greenpeace moet trouwens ook omwille van de extreme omstandigheden zijn actie onderbreken, maar had intussen zijn doel bereikt: de activiteiten aanklagen van de multinational, die ondanks heel

weinig ervaring met boren in bevroren water de zeebodem verkent op een diepte van 300 tot 500 meter.

End september voerde Greenpeace opnieuw actie, deze keer tegen oliemaatschappij Chevron.

Actievoerders bezetten een boot voor mobiele boringen die op weg was naar een gebied op 200 km ten noorden van de Shetlandeilanden om er op 500 meter diepte een olieput te boren. Anais Schneider, actievoerster aan boord van de Esperanza, klom op de ankerketting van het boorschip. Honderd uren lang bleef zij vijf meter boven de golven hangen in een tent die met touwen was bevestigd. Zo maakte zij elke beweging van het schip onmogelijk. "Dit boorplatform van Chevron is het meest immense wat ik ooit op zee heb gezien. De Shetlandeilanden zijn een schitterende plek. Een olielek zoals in de Golf van Mexico zou de hele regio verwoesten."

Momenteel is de productie van olie in het Noordpoolgebied nog vrij gering. Zij

blijft vooral beperkt tot de Noorse Zee en de Beaufortzee, ten noorden van Alaska en Canada. Maar zeven landen (Rusland, de Verenigde Staten, Canada, Noorwegen, IJsland, Denemarken en Groenland) staan te trappelen en maken aanspraak op de ontginning van de Arctische diepzee. Sommige hebben vergunningen aangevraagd, andere zijn al begonnen boren in delen die nooit eerder zijn ontgonnen. Een ding is zeker: als we niet drastisch ingrijpen en de olieboringen in het Arctisch gebied verbieden, kan die activiteit heel erg winstgevend worden, met alle risico's van dien.

Het Noordpoolgebied vormt inderdaad een echte goudmijn voor die landen en hun oliebedrijven: in de regio zouden ze meer dan 90 miljard vaten petroleum kunnen ontginnen – volgens de US Geological Survey gaat het om 13 % van de nog onontgonnen olievoorraden op aarde. De regio is nu gemakkelijker van de nog onontgonnen olievoorraden teogenkelijk dan vroeger. Het is immers al lang bekend dat er olie te vinden is onder het ijs van de Noordpool.

Om de klimaatverandering te vermijden, moeten we afstappen van fossiele energie. Dat betekent afstand doen van 40 % van de bekende voorraden. En een wereldwijd moratorium op de prospectie naar olie, niet alleen in de diepzee maar overal. Als we die nieuwe olievelden toch niet mogen gebruiken, kunnen we er beter ook niet naar zoeken.

George Monbiot, journalist van The Guardian

Tot voor kort was de plaatsing van boorplatformen technisch niet mogelijk door de dikte van de ijskap. Maar naarmate de aarde opwarmt, neemt het volume ijs geleidelijk aan af, waardoor het boren gemakkelijker wordt.

Boren met risico's

Toch blijft boren naar olie in het Noordpoolgebied een bijzonder gevaarlijke operatie. In de eerste plaats is het boorseizoen erg kort: het duurt van juli tot begin oktober. Tijdens de poolwinter is het ijs te dik voor de boringen. Daardoor is het ook veel minder goed mogelijk om een noodschacht te voorzien voor noodgevallen en lekken. En zonder noodschacht kan het één tot twee jaar duren voor weglekkende olie kan worden gestopt! Bovendien kunnen de plassen olie ook onder het ijs gevangen blijven zitten...

Verder is de milieu-impact van een olielek in bevroren water veel groter dan die van een 'klassieke' olieramp. De gevolgen van de schipbreuk van de Exxon Valdez, die in 1989 verging voor de kust van Alaska, zijn vandaag nog altijd voelbaar.

Waarom dan zoveel risico nemen, hoewel de olievoorraden in het Arctisch gebied amper voldoende zijn voor de wereldwijde olieconsumptie gedurende drie jaar? En waarom zoveel risico nemen als we weten dat we toch niet meer dan 60 % van de bekende voorraden mogen ontginnen om dramatische en onomkeerbare gevolgen voor het klimaat te vermijden?

In het Noordpoolgebied verhinderden actievoerders verschillende dagen dat een reusachtig boorschip van Chevron kon uitvaren.
© Wil Roes / Greenpeace

De subsidies van de oliesector

Op dit moment stoppen de ontwikkelde landen de oliesector meer dan 70 miljard euro per jaar toe om de petroleumproductie te subsidiëren (zonder de exploitatie van teerzand en de steenkoolsector).

De olieramp in de Golf van Mexico heeft ons er brutaal aan herinnerd dat we dringend een eind moeten maken aan onze afhankelijkheid van fossiele brandstoffen. Als eerste stap kunnen we de oliesubsidies besteden aan de overgang naar een systeem op basis van hernieuwbare energie. Om je een idee te geven: het bedrag van 70 miljard euro per jaar stemt exact overeen met de hulp die de rijke landen in Kopenhagen aan de ontwikkelingslanden hebben beloofd voor de ontwikkeling van een groene energietoekomst, voor aanpassing aan de klimaatverandering die hun gemeenschappen verwoest en voor het behoud van hun bossen.

Met olie besmeurde
actievoerders eisen
de ontwikkeling van
hernieuwbare energie.

© François Pénati / Greenpeace

Olielobby overstemt onafhankelijke wetenschap

Onze afhankelijkheid van olie afbouwen, het kan. Door te kiezen voor duurzame mobiliteit en groene energie bijvoorbeeld. Daarnaast mogen politici niet langer zwichten voor de sirenenang van de olielobby, want die minimaliseert de opwarming van de aarde om tot elke prijs het zwarte goud te kunnen blijven ontginnen.

Niet iedereen die zich sceptisch opstelt, wordt rechtstreeks gefinancierd door de lobby voor fossiele brandstoffen. Maar uit analyses blijkt toch dat deze sector sinds het begin van de jaren negentig heel veel middelen heeft uitgetrokken om de opwarming van de aarde in vraag te stellen. Conferenties organiseren, dubieuze onderzoekscentra financieren of reclamecampagnes opzetten, kosten noch moeite worden gespaard in de strijd tegen de groeiende consensus in de wetenschappelijke wereld over de door de mens veroorzaakte klimaatverandering. In Europa oefent

Naar een duurzamer mobiliteit

Er is ook nog een andere lobby die stokken in de wielen steekt: de automobielsector. Transport slokt in zijn eentje

60 % van de olie in Europa op. Was deze sector ook maar een beetje bekommerd om het leefmilieu, dan zouden milieuvriendelijke auto's die minder olie verbruiken al veel meer op de markt aanwezig zijn.

Hoe kan het trouwens dat het prototype van auto die de firma Wenko in 1996 op ons verzoek heeft gemaakt om aan te tonen hoe energiezuinig een auto kan zijn, vandaag – vijftien jaar later – nog altijd het meest groene model in zijn categorie is? De enkele verbeteringen die de voorbije decennia zijn voorzien op het vlak van de energie-efficiëntie van wagens, zijn snel tenietgedaan door het hogere gewicht en het grotere vermogen van de auto's en de uitbreiding van het wagenpark.

Op wereldvlak blijft het aantal auto's steeds verder stijgen. In Europa worden er elk jaar ongeveer 1,7 miljoen auto's verkocht en volgens de Aziatische Ontwikkelingsbank zou het wagenpark in China over dertig jaar verviervoudigen tot 190 miljoen voertuigen. Het Indiase wagenpark zou verdertienvoudigen.

Over dezelfde periode zou de uitstoot van CO₂ van het wegvervoer in China

Het grootste deel van de opgepompte olie gaat naar transport. Dat is ook het geval in China.

© Greenpeace / Natalie Belling-Chatham

Een rechtvaardig en bindend klimaatakkoord

Olie ligt mee aan de basis van de klimaatcrisis. Die crisis wordt elke dag duidelijker, heeft al heel wat menselijk leed veroorzaakt en vormt een grote bedreiging voor onze economie. Om de opwarming van de aarde af te remmen, is er een rechtvaardig, ambitieus en juridisch bindend klimaatakkoord nodig.

Op dit moment bestaat dit akkoord niet. Greenpeace staat erop dat de regeringen tijdens de Klimaatop van Cancun van eind 2010 afspraken maken over de volgende punten:

- Erkennen dat er een kloof bestaat tussen de verbintenissen van de staten en de doelstellingen voor CO₂-uitstootvermindering die nodig zijn om een temperatuurstijging met meer dan 2 °C te vermijden. Een akkoord moet gepaard gaan met een beleid gericht op de overstap naar hernieuwbare energie en zonder fossiele brandstoffen zoals olie.
- Er moet een nieuw wereldwijd klimaatfonds komen dat op transparante wijze en door alle landen samen wordt beheerd.
- Tegen 2020 zijn internationale mechanismen nodig ter bestrijding van de ontbossing.
- Er moet een beslissing komen over de institutionele en wettelijke architectuur die onder andere op financieel vlak en in verband met de overdracht van milieuvriendelijke technologieën nodig is om af te stappen van energie op basis van fossiele brandstoffen.

Meer informatie over de conclusies van Cancun op www.greenpeace.be

te ontginnen' olie. Maar de hardnekkigheid waarmee de oliebedrijven nieuwe olievelden blijven opsporen, leidt tot een vertraging van de enkele inspanningen die de autoproducenten leveren.

Uiteraard zal de elektrische auto moeten werken op hernieuwbare en duurzame energie. Die energie is nog maar marginaal beschikbaar, maar het staat buiten kijf dat de groene energierevolutie is begonnen: in 2009 is er voor het eerst meer geïnvesteerd in hernieuwbare energie, zoals zonne- en windenergie, dan in fossiele brandstoffen. In 2050 zou Europa het bijna volledig kunnen stellen zonder fossiele brandstoffen¹ zoals olie.

Door stilaan af te stappen van olie, kunnen we de opwarming van de aarde afremmen. En zal het ook mogelijk zijn om kwetsbare gebieden als de Noordpool intact te laten en het aantal olieram-

pen die regelmatig in het nieuws komen, aanzienlijk te beperken. Dat is geen optie, maar een noodzaak. Laten we de krijtlijnen trekken en de juiste plannen op het speelveld zetten.

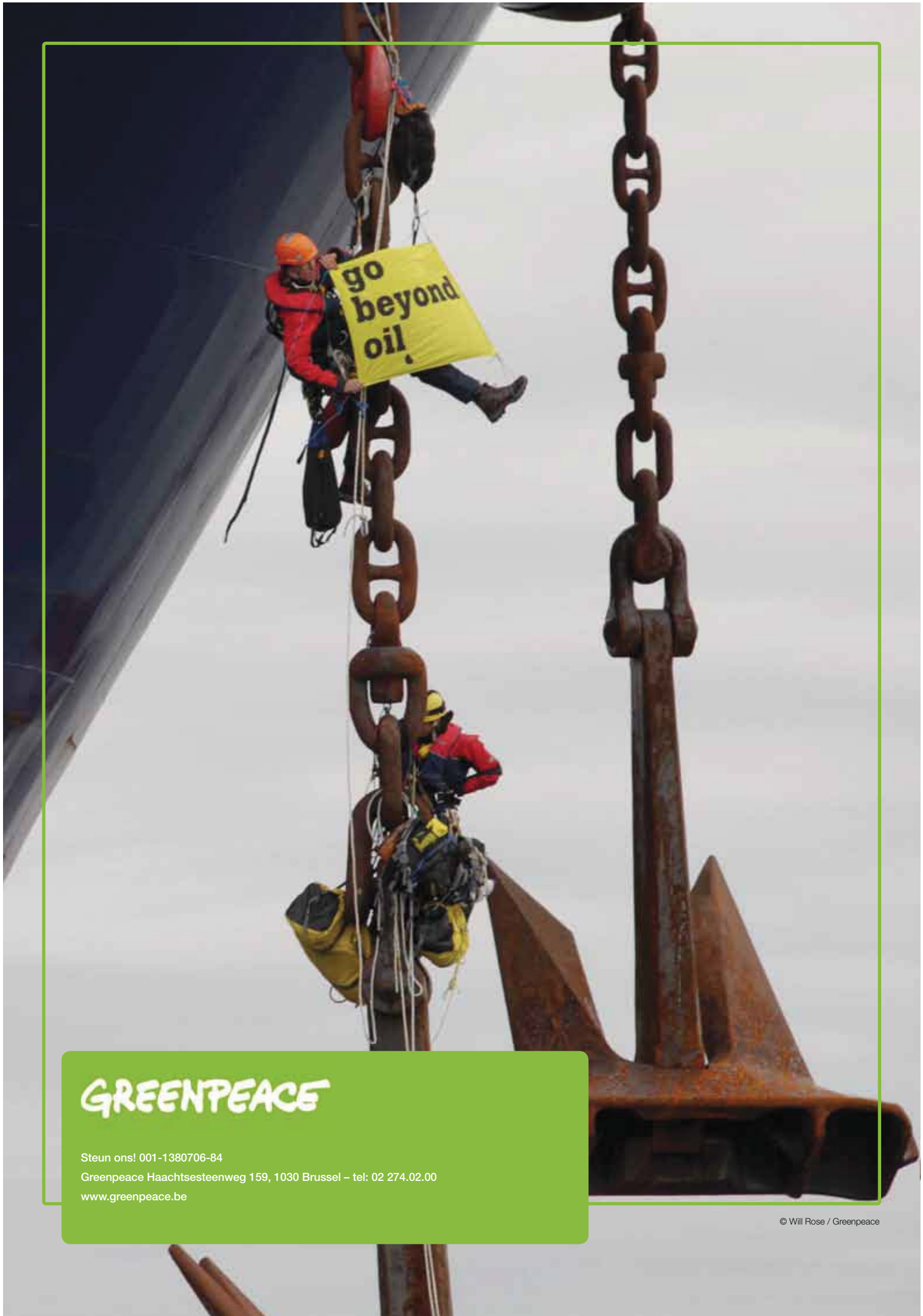
¹ Download het volledige rapport "Energy (r)volution, towards a fully renewable energy supply in the EU 27" op www.greenpeace.be (rubriek Publications)

Meer informatie over onze diepcampagne (in het Engels): www.greenpeace.org

Caroline Vetter

Wat kan jij doen?

Willen we bijdragen aan een schonere planeet, dan is meer ruimte voor zachte mobiliteit een belangrijke stap. Laat je auto in de garage wanneer het kan en kies voor het openbaar vervoer. En als het echt nodig is, kun je ook een beroep doen op het systeem van auto delen.

GREENPEACE

Steun ons! 001-1380706-84

Greenpeace Haachtsesteenweg 159, 1030 Brussel – tel: 02 274.02.00

www.greenpeace.be

© Will Rose / Greenpeace